

Hofer pritvrdil a hrá to na Trumpa

Rakúske prezidentské voľby sa začínajú podobať na tie americké. E-mailovú kauzu však má populista

Kandidát rakúskych populistov môže doplatiť na stovky tisíc e-mailov. Kampaň pred rakúskymi prezidentskými voľbami pripomína tú americkú.

VIEDŇ, BRATISLAVA. Nemecký minister zahraničných vecí a pravdepodobne aj budúci prezident Frank-Walter Steinmeier pred tým fenoménom varoval už krátko po amerických voľbách. Nazval to „Trump efektom“, teda posilnením európskych populistov, demagógov a krajných pravicárov po víťazstve kontroverzného miliardára. „Demagogický populizmus nie je len problémom Ameriky. Politická debata aj na západe (Európy) je takisto v znepokujúcom stave,“ povedal pre magazín Bild.

Skúša tvrdšiu rétoriku

Desať dní pred rakúskymi prezidentskými voľbami to vyzerá, že prvou obeťou Trump efektu môže byť práve Rakúsko. Podľa prieskumov tamojšej kandidátky populistické strany slobodných (FPÖ) Norbert Hofer z Trumpovho víťazstva nevyťaží, podobne ako Trump pred voľbami však pritvrdil rétoriku. Prvýkrát od britského referenda o vystúpení z Európskej únie pripustil, že rovnaké hlasovanie by mohli zorganizovať aj v Rakúsku. „Ak bude odpoveďou na brexit centralizovanejšia Únia, potom by sme referendum mali zorganizovať,“ povedal v rozhovore pre BBC.

Zelení mobilizujú

Trump sa v kampani objavuje aj inak – jeden z kandidátov sa k nemu prirovnáva, druhý jeho víťazstvo berie ako varovanie. „FPÖ chce v médiách vytvoriť obraz, že voliči Trumpa a Hofera sa správajú podobne,“ hovorí pre SME profesor Donau Universitát v Kremse a analytik rakúskej verejnoprávnej stanice ORF Peter Filzmaier. „Zelení a tím okolo (protikandidáta) Van der Belleny zase ľudom pri-

pomína to, ako dopadla Hillary Clintonová, hovorí: Pozrite sa, čo sa stane, ak zostanete doma.“

Funguje Trump efekt?

Agentúra Bloomberg sa na Trump efekt pozrela podrobnejšie. Zozbierala dáta v kľúčových európskych krajinách o podpore tamojších populistických a krajne pravicových strán bezprostredne po amerických prezidentských voľbách.

“Populizmus nie je len problémom Ameriky. Politická debata na západe (Európy) je takisto znepokujúca.

Frank-Walter Steinmeier,
nemecký minister zahraničia

Žiadny dôkaz o tom, že by Trumpova výhra pomohla európskym populistom, však nezistila. Podpora napríklad FPÖ v Rakúsku či Národného frontu vo Francúzsku zostala približne na rovnakej úrovni, prípadne na hranici štatistickej chyby.

Rakúšania však Trump efektu medzitým uverili. Podľa nedávneho prieskumu zverejneného v bulvárnom denníku Österreich si až 53 percent myslí, že výsledok amerických volieb pomáha Hoferovi a len 9 percent, že jeho súperovi Alexandrovi Van der Bellenovi.

Brexit vystrašil

Niečo iné platí o brexite, ktorý mal na Európanov odstrašujúci efekt aj podľa exaktných dát.

Vo všetkých sledovaných krajinách – vrátane Rakúska a s jedinou výnimkou Španielska – po britskom referende klesol počet obyvateľov, ktorí podporujú vystúpenie z EÚ.



Norbert Hofer sa inšpiroval úspechom Donalda Trumpa a predvolebnú rétoriku priostriľ. Podľa prieskumov mu to nemusí výrazne pomôcť. Tábor Alexandra Van der Belleny stavia na mobilizáciu voličov.

FOTO SME – JOZEF JAKUBČO

Napríklad v Rakúsku ešte pred referendumom tento krok podporovalo asi 50 percent voličov. Už týždeň po hlasovaní o brexite toto číslo kleslo o 19 percent. Dnes odchod z Únie schvaľuje necelá tretina Rakúšanov.

Trump je napriek tomu teraz dominantnejšou témou kampane ako brexit. Nezávislý kandidát Van der Bellen označil zvolenie amerického republikána za „budíček“ pre všetkých Rakúšanov. A voličom, ktorí nemajú radi ani jedného z kandidátov, 72-

ročný profesor poradil, nech „pre istotu“ hlasujú zaňho.

Z Hofera sa stal spammer

Rakúska kampaň sa na tú americkú podobá najnovšie aj z ďalšieho dôvodu – jej ústrednou témou sa tento týždeň stali e-maily.

Na rozdiel od tých, ktoré Hillary Clintonová ukrývala na súkromnom serveri, je ich autorom Norbert Hofer. A namiesto toho, aby ich skrýval, ich rozoslal asi 400-tisíc Rakúšanom. Voličov v e-mailoch vyzýva, aby dali hlas kandi-

dátovi, „ktorý presadí rakúske záujmy“.

Hofer však e-maily poslal bez toho, aby o to státisíce Rakúšanov žiadali. Rakúske zákony spamovanie zakazujú. Hofer, ktorý je predsedom rakúskeho parlamentu, chce teraz zbaviť imunity, vyšetrovať a hroziť mu pokuta vo výške 37-tisíc eur.

Meno nového rakúskeho prezidenta sa svet dozvie už 4. decembra. Rakúšania si ho zvolia až na tretí pokus.

Pri tom prvom došlo k závažným manipuláciám, druhý

dátum zrušili pre nekvalitné lepidlo na obálkach. Prieskumy naznačujú, že výsledok bude tesný. Agentúra Gallup namerala Hoferovi 52 a Van der Bellenovi 48 percent.

Podľa Filzmaiera rozhodnú voľby tri veci. „Mobilizácia, mobilizácia a mobilizácia.“ „Očakávame, že len menej ako 10-tisíc voličov prebehne od Hofera k Van der Bellenovi a naopak. To je asi 0,2 percenta. Takže rozhodnú voliči, ktorí 22. mája k urnám neprišli,“ uzatvára. **Pavol Štrba** © SME

Štrasburg schladil Turkov

Europoslancom prekážajú turecké poprevratové represálie.

ŠTRASBURG. Európsky parlament (EP) vo štvrtok v Štrasburgu vyzval na zmrazenie prístupových rokovaní s Tureckom pre postup vlády v Ankare po potlačení júlového pokusu o štátny prevrat.

V právne nezáväznom uznesení však EP zároveň vyzval, aby bola ponechaná možnosť obnovenia vstupných rozhovorov po ukončení výnimočného stavu v krajine.

Štvrtkovej rezolúcii predchádzala v utorok búrlivá debata. V nej poslanci kritizovali dianie v Turecku, kde bo-



Turecký prezident Erdogan po pokuse o prevrat spustil sériu represálií. FOTO – TASR/AP

lo od neúspešného puču uväznených asi 37-tisíc ľudí a viac ako 110-tisíc osôb bolo

prepustených z práce či presunutých na nižšie pozície.

Turecký minister európskych záležitostí Omer Cerlik obvinil europoslancov z xenofóbie a vyhlásil, že nerozumejú hrozbám, ktorým Turecko čelí po pokuse o puč.

Vzťahy medzi Európskou úniou a Tureckom sú napäté od nepodareného júlového pokusu o puč proti Erdoganovi.

Niektorí predstavitelia členských štátov EÚ, hlavne z Rakúska a Dánska, vyzvali na ukončenie prístupových rozhovorov s Ankarou, ktoré sa oficiálne začali v roku 2005.

(ĽTK)

Čítajte aj komentár Petra Schutza na 10. strane.



Lídri členských štátov EÚ sa už onedlho budú schádzať v novej bruselskej budove. Stavba za 240 miliónov eur je už takmer hotová.

FOTO – RAY ATTARD – EU2017MT